

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **Mgr. P. M. a spol.** pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 26. mája 2017 v Bratislave o sťažnostiach obvinených Mgr. P. M. a Ing. J. R. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 12. mája 2017, sp. zn. 2Tp/16/2017 o vzatí obvinených do väzby, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. **zrušuje** sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II. Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sa obvinení

Mgr. P. M., nar. X..X..X., bytom I. X., okr. Dolný Kubín,

Ing. J. R., nar. X..X., bytom V. B., O. X..

berú do väzby.

Väzba u obvineného Mgr. P. M. začína plynúť odo dňa 10. mája 2017 od 07.55 hod. a bude sa vykonávať v **Ústave na výkon väzby Banská Bystrica**.

Väzba u obvineného Ing. J. R. začína plynúť odo dňa 10. mája 2017 od 07.40 hod. a bude sa vykonávať v **Ústave na výkon väzby Ilava**.

III. Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prijatého oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR o dojednaní Dohovoru, uverejneného pod číslom 209/1992 Zb. väzba obvinených Mgr. P. M. a Ing. J. R. dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvinenými sa **nenahrádza**.

IV. Podľa § 81 ods. 1, 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prijatého oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR o dojednaní Dohovoru, uverejneného pod číslom 209/1992 Zb. ponuka peňažnej záruky od obvineného Mgr. P. M. sa **neprijíma** a výška peňažnej záruky a spôsob jej zloženia opatrením sa neurčuje.

V. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prijatého oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR o dojednaní Dohovoru, uverejneného pod číslom 209/1992 Zb. písomné sľuby obvinených Mgr. P. M. a Ing. J. R. sa **neprijímajú**.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 12. mája 2017, sp. zn. 2 Tp 16/2017, podľa § 72 ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. vzal do väzby obvinených Mgr. P. M. a Ing. J. R. s tým, že väzba začala plynúť u obvineného Mgr. P. M. 10. mája 2017 o 07.55 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica a u obvineného Ing. J. R. 10. mája 2017 o 07.40 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Ilava. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nenahradil väzbu obvinených dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvinenými, podľa § 81 ods. 1, ods. 2 Tr. por. neprijal ponuku peňažnej záruky od obvineného Mgr. P. M. a podľa § 80 ods. 1

písm. b/ Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neprijal písomný sľub obvineného Mgr. P. M..

Obvinení Mgr. M. a Ing. R. podali proti tomuto uzneseniu hneď po jeho oznámení sťažnosti.

Obvinený Mgr. M. odôvodnil sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu tým, že u neho nie je prítomný dôvod tzv. kolúznej väzby, nakoľko skúšaných nepoznal a obava z ovplyvňovania nevypočutých svedkov nebola u neho daná. Táto obava bola spájaná s obvineným Ing. R.. Svedkovia a spoluobvinení, ktorých výpovede majú byť podkladom pre rozhodovanie o skutkoch kladených mu za vinu, už boli vypočutí. Ovplyvňovanie svedkov by vzhľadom na obrazovo-zvukové záznamy nebolo ani možné. V tejto súvislosti poukázal na ponúknutú peňažnú záruku, ktorá predstavuje jeho celoživotné úspory. Kolúznym správaním by si privodil okrem prepadnutia peňažnej záruky aj trestné stíhanie za nabádanie na krivú výpoveď. Podľa obvineného odpadol aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., keďže skúšky vytýčenej na 14. mája 2017 sa nezúčastnil. Zároveň mu boli zo strany Okresného riaditeľa Policajného zboru Dolný Kubín zrušené poverenia, na základe ktorých sa zúčastňoval skúšok ako člen skúšobnej komisie a v súčasnosti prebieha konanie o jeho prepustení zo služobného pomeru. Vzhľadom na uvedené mal obvinený za to, že účel väzby možno nahradiť peňažnou zárukou vo výške 45 000 Eur, dohľadom probačného a mediačného úradníka alebo písomným sľubom. Najvyššiemu súdu preto navrhol napadnuté uznesenie zrušiť, obvineného prepustiť na slobodu a nahradiť väzbu uvedenými zárukami. Obvinený k svojmu podaniu pripojil sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 15. mája 2017, v ktorom rozobral skutkový stav veci, a upovedomenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dolnom Kubíne z 12. mája 2017 o začatí konania vo veci prepustenia zo služobného pomeru.

Obvinený Ing. R. odôvodnil svoju sťažnosť sám ako aj prostredníctvom obhajcu. V rukou písanom podaní uviedol, že s vyšetrovateľom spolupracoval pri určovaní identity osôb zdokumentovaných obrazovými, zvukovými a obrazovo-zvukovými záznamami (S., P., B., F., Ž., L., C., T., F., L.), zaviazal sa, že žiadnych svedkov nebude kontaktovať a dobrovoľne upozornil na časť agendy súvisiacej so skúškami, ktorá sa nachádzala v jeho aute.

Skúška plánovaná na 14. mája 2017 sa neuskutočnila z dôvodu, že Slovenská poľovnícka komora až do právoplatného skončenia veci neumožní Obvodnej poľovníckej komore Dolný Kubín organizovanie skúšok. Obvinený ďalej uviedol, že má 60 rokov, nikdy nebol trestne stíhaný, súdom mu je do náhradnej starostlivosti zverený 10-ročný vnuk, u ktorého bola v detstve narušená psychika, preto s ním pravidelne navštevuje psychológa a snaží sa ho zaradiť do spoločnosti.

Obhajca obvineného namietol predčasnosť a nezákonnosť napadnutého uznesenia z dôvodu absencie materiálnych dôvodov väzby a nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia. Argumentoval tým, že obvinený sa skutkov nedopustil, pričom väzobný dôvod podľa § 71 ods.1 písm. b/ Tr. por. musí byť viazaný na konkrétne osoby, ktoré majú byť v trestnom konaní vypočítané ako svedkovia. Samotné konštatovanie o pravdepodobnej existencii takýchto osôb, s ohľadom na závažný zásah do práv obvineného, nepostačuje. Súčasne nebola daná ani dôvodná obava potrebná pre preventívnu väzbu, nakoľko účasť obvineného na skutku, z ktorého je obvinený, nebola vyšetrovaním preukázaná. Odôvodnenie rozhodnutia obrazovo-zvukovými záznamami neobstojí z dôvodu nezákonného získania takýchto dôkazov. Sudca pre prípravné konanie taktiež nevzal do úvahy dosah nariadenia výkonu väzby na život nezaopatreného postihnutého maloletého dieťaťa, ktoré bolo obvinenému zverené do osobnej starostlivosti a ktoré sa v súčasnosti nachádza v ústavnej starostlivosti. Najvyššiemu súdu navrhol napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušiť a obvineného prepustiť na slobodu. Ďalej súdu navrhol, aby pri rozhodovaní prihliadol aj na možnosť uložiť prípadné obmedzenia a povinnosti v zmysle § 82 Tr. por., ktoré by po prepustení z väzby umožnili dosiahnuť účel väzby, napr. obmedzenie spočívajúce v povinnosti pravidelne sa dostaviť na štátny orgán alebo zákaz výkonu určitej funkcie, resp. priblíženia sa k určitej osobe. Zároveň navrhol nahradiť väzbu písomným sľubom v zmysle § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na podklade riadne a včas podaných sťažností oprávnenými osobami, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovatelia podali sťažnosti, ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosti sú dôvodné len čiastočne.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expositúry západ, z 9. mája 2017, ČVS: PPZ-10/NKA-PK-ZA-2017 bolo vznesené obvinenie (okrem iných osôb) Mgr. P. M. za skutky v bodoch A.1. a A.2. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. a Ing. J. R. v bodoch D.1. a D.2. pre prečin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., v bodoch D.3., D.4. a D.7. pre prečin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. a v bodoch D.5. a D.6. pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák.

Obaja obvinení boli vzatí do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 12. mája 2017, sp. zn. 2Tp/16/2017, a to z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä, ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti

obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

Najvyšší súd predovšetkým zistil, že špecializovaný trestný súd pri svojom rozhodovaní dodržal formálno-procesné zákonné podmienky, pričom v odôvodnení napadnutého uznesenia zdôvodnil, na základe akých záverov sú dané dôvody väzby u oboch obvinených.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že sudca pre prípravné konanie v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre jeho záver o existencii dôvodov väzby u obvinených Mgr. P. M. a Ing. J. R.. Najvyšší súd sa v tejto súvislosti nestotožnil s potrebou použitia tzv. preventívnej väzby, ktorá bola v čase vzatia obvinených do väzby založená na obave, že obvinení by v prípade ponechania na slobode boli naďalej členmi skúšobnej komisie, pričom ďalšie poľovnícke skúšky sa mali uskutočniť 14. mája 2017. Vzhľadom na odstup času od určeného termínu skúšky však uvedený dôvod väzby pominul. Ďalšie termíny skúšok pritom v súčasnosti vypísané nie sú. Navyše, ako vyplýva z upovedomenia riaditeľky Odboru poriadkovej polície, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dolnom Kubíne z 12. mája 2017, proti obvinenému Mgr. M. sa vedie konanie o prepustenie zo služobného pomeru, pričom možno predpokladať, že do prepustenia obvineného na slobodu bude konanie skončené. V takom prípade sa obvinený nebude môcť zúčastňovať skúšok ako člen skúšobnej komisie.

Naopak najvyšší súd, rovnako ako sudca pre prípravné konanie, vzhliadol u oboch obvinených väzobný dôvod tzv. kolúznej väzby. V nadväznosti na to je nutné zdôrazniť, že trestná vec sa nachádza v počiatočnom štádiu konania, kedy plynulo prebiehajú procesné úkony, predovšetkým výsluchy svedkov. Nakoľko doposiaľ neboli vypočutí všetci svedkovia, nielen neznámi, ale ani obvineným Ing. R. označené osoby (S., P., Ž., L., F., L.), pričom niektoré z nich mali podľa uznesenia o vznesení obvinenia participovať na odovzdávaní

úplatkov, je predčasné tvrdenie obvinených o odpadnutí daného väzobného dôvodu. Napriek tomu, že ide najmä o svedkov vypovedajúcich k trestnej činnosti kladenej za vinu obvinenému Ing. R., nemožno prisvedčiť námietke obvineného Mgr. M. o neexistencii väzobného dôvodu. Aj vo vzťahu k nemu prebiehajú procesné úkony a až do právoplatného rozhodnutia o skončení služobného pomeru je obava z ovplyvňovania svedkov z jeho pozície príslušníka Policajného zboru stále dôvodná.

Pokiaľ ide o ostatné námietky obvinených, tieto mali predovšetkým charakter hodnotenia dôkazov, resp. skutkového stavu veci. V súčasnom štádiu konania nie je najvyšší súd oprávnený na ich preskúmanie a budú predmetom preverovania v ďalšom priebehu trestného konania. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplňa znaky príslušného trestného činu. Až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor pre dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t.j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia). Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho „dôvodnosť“ závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu. Ústava Slovenskej republiky vo svojom článku 17 nevyžaduje, aby už v okamihu prijatia rozhodnutia a pozbavenia osobnej slobody uznesením o vzatí do väzby bolo dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu podložené dôkazmi preukazujúcimi vinu obvineného. Dôvodné podozrenie nie je potrebné dokladať aj dôkazmi potrebnými pre vznesenie obvinenia, bolo by to nelogické, aby pre uvalenie väzby bol trestný čin jednoznačne definovaný a aj preukázaný, pretože to je cieľom vyšetrovania a súdneho konania, normálny priebeh ktorého má zaručiť práve vyšetrovacía väzba obvineného.

Z obsahu trestného spisu však nepochybne vyplýva, že doposiaľ zadovážené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, sa stali, vykazujú znaky trestných činov a existuje dôvodné podozrenie (aj na základe obrazovo-zvukových záznamov), že ich spáchali (spolu s ďalšími osobami) obvinení Mgr. P. M. a Ing. J. R..

Obvinení taktiež navrhli nahradenie väzby inštitútmi v zmysle § 80, resp. § 82 Tr. por. K neprijatiu písomného sľubu, peňažnej záruky u obvineného Mgr. M. a k nemožnosti

použitia dohľadu probačného a mediačného úradníka u oboch obvinených sa vyjadril už sudca pre prípravné konanie. Najvyšší súd sa s jeho názorom stotožnil, a preto na neho v podrobnostiach odkazuje. Vo vzťahu k obvinenému Ing. R. najvyšší súd skúmal, či je možné akceptovať jeho písomný sľub a návrh na aplikáciu primeraných povinností a obmedzení, avšak dospel k záveru, že vzhľadom na povahu a rozsah prípadu, ani potreba starostlivosti o maloletého vnuka nie je spôsobilá prevážiť záujem spoločnosti na nerušenom objasnení trestnej činnosti kladenej obvinenému za vinu.

Vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky čiastočne vyhovel námietkam obvinených a rozhodol, že obvinení Mgr. M. a Ing. R. sa berú do väzby len podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. za súčasného neakceptovania inštitútov nahrádzajúcich väzbu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 26. mája 2017

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová